

**DACTYLOCTENIUM AEGYPTIUM'UN ANADOLUDA
MEVCUDİYETİ HAKKINDA**

LA PRÉSENCE DE DACTYLOCTENIUM AEGYPTIUM EN ANATOLIE

Doç. Dr. **A S U M A N B A Y T O P**

Istanbul Üniversitesi, Eczacı Okulu Farmakognози Enstitüsü

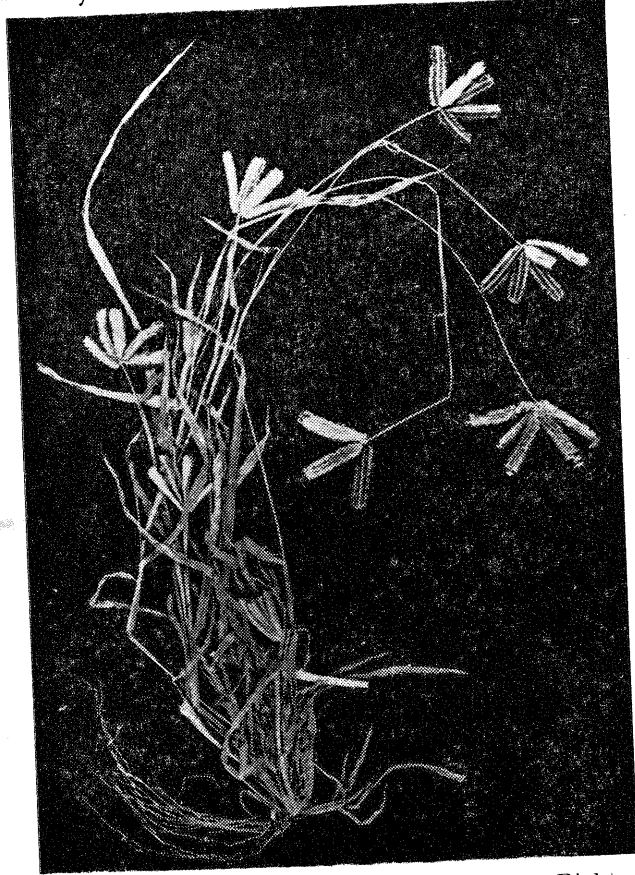
Ege Üniversitesi Botanik Enstitüsünden Dr. NECMİ ZEYBEK'in Antalya civarında topladığı ve tayin etmem için bana getirdiği Gramine nümuneleri arasında bilhassa bir tanesi nazarı dikkati çekecek mahiyettedir. Nisbeten karakteristik bir duruma sahip oluşu ve hele Anadolu florası ile alâkadar literatürde henüz zikredilmemiş bulunuşu, bu bitkiyi burada tanıtmaya bir vesile teşkil etmektedir. Bu bitki *Dactyloctenium aegyptium* (L.) Richt. dir (Şekil: 1). Nümune N. ZEYBEK tarafından 18 Eylül 1959 da Demircihara (Antalya) da toplanmıştır. Enstitümüzün herbaryumunda 5763 numara altında muhafaza edilmektedir.

Bu bitkinin, elimizdeki nümunelere istinaden tespit ettiğimiz morfolojik karakterleri aşağıda verilmiştir:

Bir senelik, 30-60 cm. yüksekliğinde, çok gövdeli, gövde tabanda ekseriya dirsekli. Yaprak linear, yassı 2-6 mm. genişlikte, 7-9 esas damarlı, kenarları siliat, alt yüzü damarlar üzerinde tüylü. Vagina ve yaprağın üst yüzü çıplak. Ligula gısaî, alçak, trunkat, sık siliat.

Durum, gövde nihayetinde bir arada bulunan 3-5 spikadan müteşekkil bir demet, üst yapraktan oldukça uzak mesafede. Spikalar 3 cm. uzunlukta, 7-8 mm. genişlikte. Spika eksenini karinat, enine keside üçgen şeklinde, tepede mukronat. Spikulalar yandan yassılmış, sapsız, eksenin iç yüzünde distik olarak iki sıra üzerine tek taraflı, sık ve alternant olarak dizilmiş. Spikula 5 çiçekli, tepedeki sonuncusu verimsiz. Gluma 2, gısaî, çiçekten kısa, morumsu renkli, karinalı, alttaki tepede

sivrilmif, 3 mm. uzunlukta, üstteki tepede rotundat, 2 mm. uzunlukta ve tepede aniden aristalı, arista gluma boyunda. Glumella ovat, karinat, tepede mukronat-aristalı, 3,5 mm. boyunda, yan damarlar eksik. Palea geniş ovat, 2,5 mm. boyunda, iki karinalı, karinalar dar kanatlı. Bütün karinalar çok kısa siliat. Meyva serbest, açık kahverengi, ancak 1 mm. çapında, yuvarlak, biraz yassılmış, sırttan genişlemif, enine pürüzlü, pürüzler daha koyu renkli. Hilum nokta şeklinde.

Şekil 1 : *Dactyloctenium aegyptium* (L.) Richt.
(Herbaryum nümunesi 1/3)

Bitki, Doğu Akdeniz havzasında, Güney İtalya, Sicilya, Yunanistan, Suriye, Lübnan, Filistin, Mısır, Arabistan ve Habeşistanda yetiştiği gibi tropik mıntikalarda da, Hindistan ve Tropik Amerikada da tesadüf edilmiştir (BOİSSIER 1884: 556, HAYEK 1932-33: 360, POST

ta
at,
ca
ün
m.
lü,

ve DİNSMORE 1933: 741-742, TÄCKHOLM, TÄCKHOLM ve DRAR 1941: 392-393.). Tarlalarda, yol kenarlarında tesadüf edilir. Eylül, Ekim aylarında çiçek açar.

İyi bir hayvan yemi olarak kabul edilmektedir (TÄCKHOLM, TÄCKHOLM ve DRAR 1941: 393.).

RÉSUMÉ

L'auteur ajoute à la flore de l'Anatolie une Graminée, le **Dactyloctenium aegyptium** (L.) Richt. Cette plante dont la distribution dans les pays de la Méditerranée orientale et dans certaines régions tropicales est déjà connue, fut trouvée à Demircihara (Antalya) par N. ZEYBEK, le 18.IX.1959. La détermination a été faite par l'auteur (ISTE 5763).

L I T E R A T Ü R

1. BOÏSSIER, E.: Flora Orientalis. Vol. V. Genevae et Basileae, 1884.
2. HAYEK, A.: Prodrömus Florae peninsulae Balcanicae. Band 3. Berlin, 1932-33.
3. POST, G.E. and DİNSMORE, J.E.: Flora of Syria, Palestine and Sinai. 2nd Ed. Vol. II. Beirut, 1933.
4. TÄCKHOLM, V., TÄCKHOLM, G. and DRAR, M.: Flora of Egypt. Vol. I. Cairo, 1941.